

การเลือกใช้คำและกลุ่มคำในการสื่อสาร

๑. ความหมายของคำ แบ่งเป็น ๒ ประเภท

๑.๑ คำที่มีความหมายเฉพาะ

- * คำที่มีความหมายตามตัวกับความหมายเชิงอุปมา ความหมายตามตัวเป็นความหมายเดิม
  - ความหมายเชิงอุปมา เป็นความหมายที่เกิดจากการเทียบเคียงกับความหมายตามของคำนั้นในบริบทอื่น
- * คำที่มีความหมายนัยตรงกับความหมายนัยประหวัด
  - ความหมายนัยตรง คือ ความหมายของคำตามพจนานุกรม อาจเป็นความหมายตามตัว หรือมีความหมายเชิงอุปมา
  - ความหมายนัยประหวัด คือ ความหมายเชิงอุปมา ซึ่งอาจชวนให้คิดไปในทางดี หรือทางไม่ดี หรือทางอื่นได้

๑.๒ คำที่มีความหมายเปรียบเทียบกับคำอื่น

* คำที่มีความหมายเหมือนหรืออย่างเดียวกัน คำจำนวนมากมีรูปคำต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน เราเรียกว่า **คำไวพจน์** เช่น

- พุด มีความหมาย บอก กล่าว ว่า แจ้ง เล่า แถลง ดำรัส ตรัส ทูล มีพระดำรัส มีพระราช

ดำรัส

มีพระราชกระแส

ลักษณะของภาษามีดังนี้

* ภาษาสุภาพกับภาษาไม่สุภาพ คำสุภาพใช้ได้ทั่วไป และคำไม่สุภาพใช้กับผู้คุ้นเคย เป็นกันเอง

คำไม่สุภาพ

ซากกระเบื้อง

ตีน

ดูดยา(บุหรี)

คำสุภาพ

ไม้ตีพริก

เท้า

สูบบุหรี

* ภาษาแบบแผนกับภาษาไม่แบบแผน แบ่งเป็นภาษาแบบแผนหรือภาษามาตรฐาน และภาษาไม่
เป็นแบบแผนและภาษาไม่เป็นมาตรฐาน

ภาษาไม่แบบแผน

ไบบิล
ตัวรถ, ตัวหนังสือ
รถตู้ก๊วก
หมอ
วันพระ

ภาษาแบบแผน

ไบเสรีจ
บัตรโดยสารรถ, บัตรเข้าชมภาพยนตร์
รถสามล้อเครื่อง
แพทย์
วันธรรมสวนะ

* ภาษาสามัญกับภาษาการประพันธ์

- ภาษาสามัญ คือ ภาษาพูดและภาษาที่ใช้สำหรับร้อยแก้วทั่วไป
- ภาษาการประพันธ์ คือ ภาษาที่ใช้สำหรับร้อยกรองและร้อยแก้วที่เป็นวรรณศิลป์

คำสามัญ

ดอกไม้

นก

ทอง

คำศัพท์

บุปผา บุษบง บุษบา ผกา มาลี

ทิวทิว ทิวทิว สกุนดา สกุนี วิหค บุหลง

กนก กาญจน์ คำ จามิกร จารุ มาศ สุพรรณ

สุวรรณ อุไร

* คำที่มีความหมายคล้ายกันหรือร่วมกัน เช่น

โก่ง : ไม่ตรง เช่น หลังโก่ง

โก่ง : ไม่ตรงอย่างคั่นธนู มักใช้กับสิ่งของรูปแบนยาว เช่น คิ้วโก่ง แผ่นไม้โก่ง

โค้ง : ไม่ตรงมากกว่าโก่ง เช่น เส้นโค้ง ทางโค้ง ลำน้ำโค้ง

คด : ไม่ตรงตลอด เช่น เส้นคด ทางคด

งอ : ไม่ตรงส่วนปลายหักโค้งเข้าหาตัวเอง เช่น ตะปung อ หนงอ

* คำที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น

กล้า - กลัว ขลาด

โง่ - ฉลาด

รวย - จน

ชนะ - แพ้

งาม สวย - ขี้เหร่

* คำที่มีความหมายครอบคลุมคำอื่น เช่น

เครื่องสำอาง : แป้ง ลิปสติก ดินสอเขียนคิ้ว น้ำหอม น้ำมันใส่ผม

เครื่องครัว : หม้อ กระทะ ถ้วย จาน ส้อม มีด ทัพพี เต่า

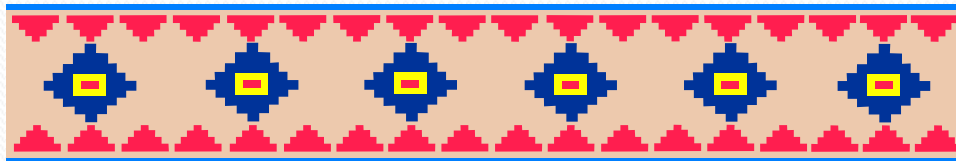
เครื่องสุขภัณฑ์ : ชักโครก ก๊อก เครื่องทำน้ำอุ่น อ่างอาบน้ำ กระจกเงา โถส้วม

น้ำเมา : เบียร์ เหล้า สุรา บรั่นดี วิสกี้ ไวน์

๒. การใช้คำ

- ๒.๑ ใช้คำให้ตรงความหมาย
- ๒.๒ ใช้คำให้ตรงความนิยม
- ๒.๓ ใช้คำให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
- ๒.๔ ใช้คำไม่ซ้ำซาก

๓. การเพิ่มคำ

- ๓.๑ คำซ้ำ เป็นคำที่เพิ่มขึ้นใหม่โดยออกเสียงคำเดิมให้ต่อเนื่องกันอีกครั้ง
เช่น ตื่นๆ จริงๆ ไปๆ มาๆ
- ๓.๒ คำซ้อนหรือคำคู่ เป็นคำที่เพิ่มขึ้นใหม่โดยแต่ละคำที่มาประกอบกันมีความหมาย
เหมือนกัน ไกล่เคียงกัน ต่างกัน หรือตรงกันข้าม เช่น เสื้อขาด กี่ยาวช่อง
ส่งเสริม คัดเลือก สร้างสรรค์ ตรวจสอบ โจรผู้ร้าย แบบฟอร์ม ทองคำ
- ๓.๓ คำประสม เป็นคำที่เพิ่มขึ้นโดยนำคำที่มีความหมายต่างกันตั้งแต่สองคำขึ้นไปมา
ประกอบกันเกิดความหมายใหม่ แต่พอมิได้ความหมายเดิมอยู่บ้าง เช่น อาหาร
บุคคล การสื่อสาร อุปกรณ์รถยนต์ การคมนาคม

